

Brusel 9. října 2018
(OR. en)

10756/4/18
REV 4

LIMITE

JAI 728	DATAPROTECT 151
FREMP 117	DIGIT 148
DROIPEN 100	EDUC 287
COHOM 92	EMCO 3
ANTIDISCRIM 14	EMPL 378
ASILE 51	GENDER 24
ASIM 93	JEUN 86
COPEN 246	JUSTCIV 183
COSI 172	MIGR 107
COTER 99	SOC 471
CT 126	VISA 181
DAPIX 227	

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců
Č. předchozího dokumentu:	10756/2/18 REV 3
Předmět:	Závěry Rady o uplatňování Listiny základních práv EU v roce 2017

Delegace naleznou v příloze kompromisní návrh závěrů Rady o uplatňování Listiny základních práv v roce 2017 vypracovaný předsednictvím.

ZÁVĚRY RADY O UPLATŇOVÁNÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV V ROCE 2017

I. ÚVOD

1. Rada potvrzuje, že Evropská unie je „unií hodnot“, jak je zakotveno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, a je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Dodržování základních práv má zásadní význam pro zajištění toho, aby byla EU místem, kde mohou lidé prosperovat, požívat svých práv a svobod a žít bez diskriminace. EU a členské státy by proto měly při uplatňování práva EU dodržovat listinu v rámci všech svých činností ve všech oblastech politiky EU.
2. Rada v této souvislosti hodnotí kladně zprávu Komise o uplatňování Listiny základních práv EU za rok 2017¹ (dále jen „listina“), jakož i zprávu o základních právech na rok 2018 vypracovanou Agenturou EU pro základní práva² (dále jen „agentura“).
3. Rada připomíná, že podle článku 51 listiny jsou ustanovení listiny při dodržení zásady subsidiarity určena všem orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, a dále členským státům, pokud uplatňují právo Unie. Vyzývá všechny tyto zúčastněné strany, aby listinu uplatňovaly a prosazovaly její uplatňování na různých úrovních. Vyzývá členské státy, aby podporovaly informovanost o právech obsažených v listině, včetně příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie, a to zejména v případě evropských občanů, široké veřejnosti a zaměstnanců vnitrostátních orgánů, a aby zajistily nabídku cílených modulů odborné přípravy pro své právníky, včetně soudců.

¹ ST 9542/18

² ST 9557/18

4. Rada v této souvislosti vítá skutečnost, že jednotlivá předsednictví Rady pořádala konference věnované listině, a se zájmem očekává nadcházející konferenci nazvanou „Život listiny základních práv Evropské unie v jednotlivých členských státech: způsoby zlepšování povědomí, justičního vzdělávání a provádění“, která se uskuteční ve dnech 23. a 24. října 2018. Na konferenci proběhne diskuse o různých nástrojích pro zlepšení provádění a zvýšení povědomí o právech obsažených v listině. Konference rovněž poskytne agentuře příležitost, aby představila svou připravovanou příručku s pokyny ohledně použitelnosti listiny.
5. Rada v roce 2019 se zájmem očekává 10. výročí právní závaznosti listiny, již listina získala vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Toto výročí bude příležitostí zamyslet se nad dosavadními zkušenostmi a nad dalšími způsoby, jak zajistit využití plného potenciálu listiny.
6. Rada zdůrazňuje úlohu, již při výkladu a uplatňování listiny v EU sehrává Soudní dvůr Evropské unie, který prostřednictvím své judikatury rovněž poskytuje další pokyny ohledně uplatňování listiny vnitrostátním soudcům a soudům. Soudní dvůr přispívá k tomu, aby se listina stala pro občany realitou v každodenním životě.
7. Rada uznává zásadní úlohu, kterou agentura podle zřizovacího nařízení sehrává při shromažďování a šíření relevantních, objektivních, spolehlivých a srovnatelných údajů a poskytování fakticky podložené pomoci a odborných poznatků v oblasti základních práv v praxi, a tím při podpoře kultury základních práv v celé EU. Tato skutečnost byla rovněž jasně zdůrazněna ve druhém nezávislém externím hodnocení agentury, kterou v prosinci 2017 uvítala správní rada agentury a která byla později předložena Radě. Rada zváží případný návrh revize nařízení o zřízení agentury, který se jí Komise rozhodne předložit, s přihlédnutím k externímu hodnocení agentury v roce 2017 a doporučením správní rady agentury vycházejícím z tohoto hodnocení.
8. Rada vítá dobrou spolupráci probíhající v rámci pravomocí Unie s mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy a jejími odbornými orgány, jako je Benátská komise.

II. DODRŽOVÁNÍ DEMOKRACIE A ZÁSAD PRÁVNÍHO STÁTU JAKO NEZBYTNÝ PŘEDPOKLAD K PLNÉMU UPLATŇOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH PRÁV

9. Demokracie je ústřední hodnotou, která je společná pro EU a všechny její členské státy. Rada se zájmem očekává kolokvium Komise o základních právech 2018 věnované důležitému tématu „Demokracie v EU“. Toto kolokvium poskytne dobře načasovanou příležitost na nejvyšší politické a odborné úrovni projednat, jak obnovit demokratickou angažovanost v rámci EU a evropské společnosti, a určit možné způsoby podpory svobodné, inkluzivní a otevřené demokracie v EU.
10. Rada s ohledem na nadcházející evropské volby v květnu 2019 zdůrazňuje význam opatření na podporu volební účasti a demokratické angažovanosti a současně poukazuje na rostoucí problém rozsáhlých digitálních dezinformací. Vítá opatření, která v této souvislosti přijala Komise, mimo jiné ve svém sdělení „Boj proti dezinformacím na internetu“, jež si klade za cíl prosazovat jednotný přístup členských států k tomuto složitému problému, a se zájmem očekává výsledky provádění těchto plánovaných opatření. Kromě toho Rada oceňuje práci, kterou v této oblasti odvádějí jednotlivé členské státy a Evropská služba pro vnější činnost, a zdůrazňuje, že tato práce může rovněž přispět k podpoře mezinárodních partnerů při řešení těchto otázek na celém světě.
11. V rámci mezinárodního, unijního a vnitrostátního práva Rada zdůrazňuje klíčovou úlohu, již při prosazování základních a lidských práv sehrává dynamická občanská společnost, která tak současně přispívá k fungování demokracie. Připomíná, že je důležité odstranit jakékoli zbytečné, nezákonné či svévolné omezování prostoru pro občanskou společnost, zejména pokud jde o svobodu sdružování, pokojného shromažďování a projevu, a takového omezování se vyvarovat.
12. Rada připomíná, že právní stát je jednou ze základních hodnot Unie a nezbytným předpokladem dodržování základních práv.

13. Dále připomíná, že Rada a členské státy zasedající v Radě se zavázaly navázat v rámci Rady dialog mezi všemi členskými státy s cílem prosazovat a zajistit dodržování zásad právního státu v rámci Smluv, a se zájmem do konce roku 2019 očekává hodnocení dialogu o právním státu v Radě.
14. Rada zdůrazňuje význam důvěry ve veřejné instituce a vítá, že letošní každoroční dialog o právním státě v rámci Rady bude rozebírat právě toto téma. Na semináři, který předsednictví uspořádalo dne 11. července 2018, bylo konstatováno, že důvěra je nezbytným předpokladem pro řádné fungování zákonodárné, výkonné a soudní složky státu, a byla projednána různá opatření, která přispějí k posílení nebo obnovení důvěry, včetně větší otevřenosti a transparentnosti. Rada se zájmem očekává rozpravu ministrů na zasedání Rady pro obecné záležitosti.

III. BUDOVÁNÍ KULTURY ZÁKLADNÍCH PRÁV V EU

15. Rada vítá angažovanost Komise v prosazování ochrany základních práv v EU, včetně uspořádání výročního kolokvia o základních právech.
16. Rada zdůrazňuje, že je důležité podporovat lepší soudržnost a spojitost mezi vnitřní politikou v oblasti základních práv a vnější politikou v oblasti lidských práv.
17. Rada je i nadále odhodlána prosazovat přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech, jež posílí společné hodnoty Unie, zvýší účinnost unijního práva a posílí soudržnost v oblasti ochrany základních práv v Evropě. Rada vyzývá Komisi, aby urychleně dokončila analýzu právních otázek vznesených Evropským soudním dvorem v posudku 2/13, pro účely jejich dalšího posouzení ze strany Rady.
18. EU u příležitosti 70. výročí Všeobecné deklarace lidských práv v roce 2018 opětovně potvrzuje svou roli při určování celosvětového měřítka pro všeobecnou ochranu a prosazování lidských práv, jakož i budování kultury základních práv.

Plné uplatňování lidských práv žen a dívek

19. Rada vítá kolokvium Komise o základních právech (2017) věnované prosazování práv žen a rovnosti žen a mužů, které se zabývalo otázkami posílení postavení žen v hospodářské, politické a sociální oblasti, práv žen ve veřejné a soukromé sféře života a boje proti veškerým formám násilí páchaného na ženách a dívkách.
20. Rada v této souvislosti vítá práci Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), zejména jeho index rovnosti žen a mužů (2017), kterým se poměřuje rovnost žen a mužů v Evropské unii v letech 2005–2015, jako komplexní opatření pro podporu lépe informované tvorby politik a zvýšení povědomí o otázkách rovnosti žen a mužů na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni.
21. Rada zdůrazňuje, že je nezbytné prosazovat a chránit plné požívání lidských práv žen a dívek a posílit ochranu všech žen a dívek proti veškerým formám násilí ve všech prostředích.
22. Rada připomíná svá rozhodnutí³ o podpisu Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva) ze strany EU a svůj tímto vyjádřený úmysl přistoupit k uzavření uvedené úmluvy a vyzývá Komisi, aby předložila analýzu závazků, které pro EU z úmluvy vyplývají s ohledem na její orgány, instituce a agentury, jakož i na její zaměstnance. Rada vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby Istanbulskou úmluvu co nejdříve ratifikovaly.

³ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/865 a rozhodnutí Rady (EU) 2017/866 ze dne 11. května 2017, Úř. věst. L 131/11, 20.5.2017

Boj proti rasismu a xenofobii

23. Výsledky druhého kola Šetření o menšinách a diskriminaci v Evropské unii (EU-MIDIS II)⁴ a zprávy dalších příslušných organizací poukazují na znepokojivé trendy, pokud jde o řadu forem nenávisti a nesnášenlivosti, včetně rozsáhlé diskriminace, obtěžování a diskriminačního profilování.
24. Rada vítá a podporuje činnost skupiny EU na vysoké úrovni pro boj proti rasismu, xenofobii a jiným formám nesnášenlivosti, která podpořila diskuse, spolupráci, výměnu osvědčených postupů a sestavení pokynů v řadě klíčových oblastí. Tato skupina poskytuje platformu na podporu úsilí EU i členských států zaměřeného na zajištění účinného provádění příslušných právních předpisů a vytvoření účinných politik v oblasti prevence a potírání trestných činů z nenávisti a podněcování k nenávisti a násilí, včetně nezákonných nenávistných projevů online.
25. V zájmu dosažení konkrétního pokroku v praxi, pokud jde o rasismus a xenofobii, vyzývá Rada členské státy, aby na tuto činnost navázaly a využily přitom možnosti podpory a operativní pomoci ze strany EU a mezinárodních subjektů s cílem lépe identifikovat nedostatky a zlepšit reakce umožňující jejich řešení.
26. Rada rovněž členské státy vyzývá, aby vyvinuly další úsilí ke zlepšení zaznamenávání trestných činů z nenávisti a systematicky a pravidelně shromažďovaly a zveřejňovaly spolehlivé údaje o trestných činech z nenávisti, a umožnily tak vnitrostátním orgánům vypracovat účinné, fakticky podložené právní a politické reakce na tyto jevy. Členské státy se rovněž vybízejí, aby zajistily zákaz různých forem trestných činů z nenávisti ve svých vnitrostátních právních předpisech a aby přijaly opatření k prevenci a potírání případů trestných činů z nenávisti a podněcování k nenávisti a násilí, zejména prostřednictvím účinného vyšetřování, stíhání a projednávání takových případů u soudu, aby se zabránilo beztrestnému páchání trestných činů.

⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>

27. Rada zdůrazňuje zásadní význam svobody projevu a zároveň vítá dobrovolný dialog vedený v rámci kodexu chování pro boj proti nezákonným nenávistným projevům on-line a pozitivní výsledky monitorování v roce 2017, z nichž vyplývá, že platformy IT odstranily přibližně 70 % obsahu, který jim byl oznámen, ve srovnání s pouhými 28 % v předchozím období. Rada vítá skutečnost, že tento kodex chování se stává v daném odvětví normou přitahující pozornost i menších platform.

Podpora nediskriminace

28. Rada vítá a podporuje činnost skupiny EU na vysoké úrovni v otázkách nediskriminace, rozmanitosti a rovnosti a její podskupiny zaměřené na shromažďování a případně využívání údajů týkajících se rovnosti. Vyzývá členské státy, aby se na činnosti této podskupiny podílely a aby při tvorbě svých politik dále posilovaly kvalitu a využívání údajů týkajících se rovnosti. V této souvislosti Rada se zájmem očekává nové obecné zásady pro zlepšování shromažďování a využívání údajů týkajících se rovnosti.
29. Rovněž vítá probíhající jednání o normách určených orgánům pro rovné zacházení a bere s uspokojením na vědomí doporučení Komise⁵ informující členské státy o opatřeních, která mohou uplatnit, aby přispěly ke zvýšení účinnosti a nezávislosti těchto orgánů.
30. Rada zdůrazňuje, že v zájmu boje proti nesnášenlivosti, diskriminaci a podněcování k nenávisti a násilí, mimo jiné vůči náboženským skupinám, ve všech členských státech je zapotřebí přijmout opatření na vnitrostátní i unijní úrovni.

⁵ Doporučení Komise 2018/951 ze dne 22. června 2018, Úř. věst. L 167/28 ze dne 4. července 2018.

31. **Rada konstatuje, že LGBTI osoby jsou v rámci EU i nadále často oběťmi diskriminace, fyzického násilí a podněcování k nenávisti a násilí. Připomíná proto své závěry z roku 2016 o rovnosti LGBTI osob⁶ a bere se zájmem na vědomí výroční zprávu za rok 2017 věnovanou seznamu opatření Komise pro posílení rovnosti LGBTI osob, která byla předložena dne 1. března 2018 u příležitosti „Dne nulové diskriminace“.⁷**

Integrace Romů

32. Rada vítá jednání o přezkumu rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v polovině období, který provedla Komise. Z něho vyplývají první známky pokroku, zejména při zajišťování toho, aby děti dokončily řádnou povinnou školní docházku, a při prosazování předškolního vzdělávání. Stále však existují překážky (ve vzdělávání a bydlení), které i nadále brání úsilí o promítnutí těchto iniciativ do většího počtu pracovních příležitostí. Rada naléhavě vyzývá členské státy, aby pokračovaly v úsilí o potírání rasismu a podněcování k nenávisti a násilí vůči Romům a aby zlepšily sociální a ekonomickou integraci Romů rovněž s ohledem na doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru.

Práva osob se zdravotním postižením

33. Rada potvrzuje své odhodlání prosazovat, chránit a zajišťovat plné a rovnocenné požívání všech základních práv všemi osobami se zdravotním postižením. Naléhavě vyzývá členské státy, aby pokračovaly v úsilí o provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a prosazovaly rovnost a nediskriminaci v souladu s touto úmluvou a s Evropskou strategií pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020.

⁶ Přijaty dne 16. června 2016 (<http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/06/16/epsco-conclusions-lgbti-equality/>)

⁷ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017annualreportonlgbtilistofactions.pdf>

Práva dítěte

34. Rada potvrzuje své odhodlání i nadále prosazovat právo každého dítěte dosáhnout svého plného potenciálu v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte a s ustanoveními článku 24 listiny.
35. Vítá, že ministři zahraničních věcí zemí EU přijali revidované obecné zásady EU v oblasti prosazování a ochrany práv dítěte – Žádné dítě nesmí být opomíjeno (2017). Tyto obecné zásady stanoví zastřešující strategii EU na podporu úsilí o zajištění toho, aby politiky a opatření EU byly prospěšné všem dětem, a zejména těm nejvíce marginalizovaným a zranitelným.

Ochrana migrujících dětí

36. Migrující děti, zejména nezletilé osoby bez doprovodu, jsou obzvlášť zranitelné a jsou neustále vystaveny rizikům násilí, fyzického týrání, vykořisťování, sexuálního zneužívání a obchodování s lidmi. Rada v této souvislosti připomíná své závěry o migrujících dětech ze dne 8. června 2017 přijaté v návaznosti na sdělení Komise ze dne 12. dubna 2017 věnované této otázce.⁸
37. Rada vítá zřízení evropské sítě pro opatrovnictví, která usnadní spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány a výměnu osvědčených postupů.

⁸ Závěry Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států o ochraně migrujících dětí ze dne 8. června 2017 a sdělení Komise o ochraně migrujících dětí ze dne 12. dubna 2017, dokument COM(2017) 211 final.

[...]

38. [...]

39. [...]

Přístup ke stárnutí založený na právech

40. Rada si je vědoma problémů spojených se stárnutím populace v celé Evropě a znovu zdůrazňuje, že je důležité zajistit dodržování základních práv osob po celou délku jejich života a uznávání a respektování zvláštních potřeb starších osob. Rada vítá činnost členských států v této oblasti.
41. Vítá rovněž úsilí, které agentura vyvíjí ve své zprávě o základních právech z roku 2018, aby analyzovala jev stárnutí prostřednictvím přístupu založeného na právech, a bere na vědomí stanovisko agentury, že na podporu tohoto přístupu ke stárnutí by orgány EU a členské státy měly zvážit využívání evropských strukturálních a investičních fondů.

Vyhlášení evropského pilíře sociálních práv

42. Rada zdůrazňuje, že vyhlášení evropského pilíře sociálních práv, které dne 17. listopadu 2017 učinili vedoucí představitelé EU, je signálem silného politického závazku ze strany orgánů EU a členských států usilovat o sociálnější a inkluzivnější Evropu.
43. Naplňování evropského pilíře sociálních práv představuje pro EU a její členské státy společný politický závazek a předmět společné politické odpovědnosti.

Ochrana údajů a digitální svět

44. Rada vítá skutečnost, že v květnu 2018 vstoupily v platnost obecné nařízení o ochraně osobních údajů a směrnice o ochraně osobních údajů v oblasti prosazování práva. Tyto legislativní rámce posilují základní práva občanů v digitálním věku, pokud jde o zpracování osobních údajů a volný pohyb těchto údajů, která jsou zakotvena v článku 8 listiny, a zároveň usnadňují podnikání na jednotném digitálním trhu.
45. Rada uznává, že digitální svět, včetně zvýšeného používání algoritmů, technologie blockchain, umělé inteligence a dalších nových technologií, bude mít i nadále významný dopad na životy občanů, a jejich práva. Je důležité zohlednit skutečnost, že digitální řešení a nové technologie představují nejen významnou příležitost k lepšímu zajištění základních práv, jako je přístup ke spravedlnosti a svoboda projevu a informací, ale přinášejí rovněž případná rizika, mimo jiné i pokud jde o ochranu údajů, soukromí, rovnost a lidskou důstojnost.
46. V této souvislosti Rada uznává, že je třeba posílit důvěru v nové technologie, jako je např. umělá inteligence, a se zájmem očekává obecné zásady, které budou v této oblasti vypracovány s náležitým ohledem na listinu.